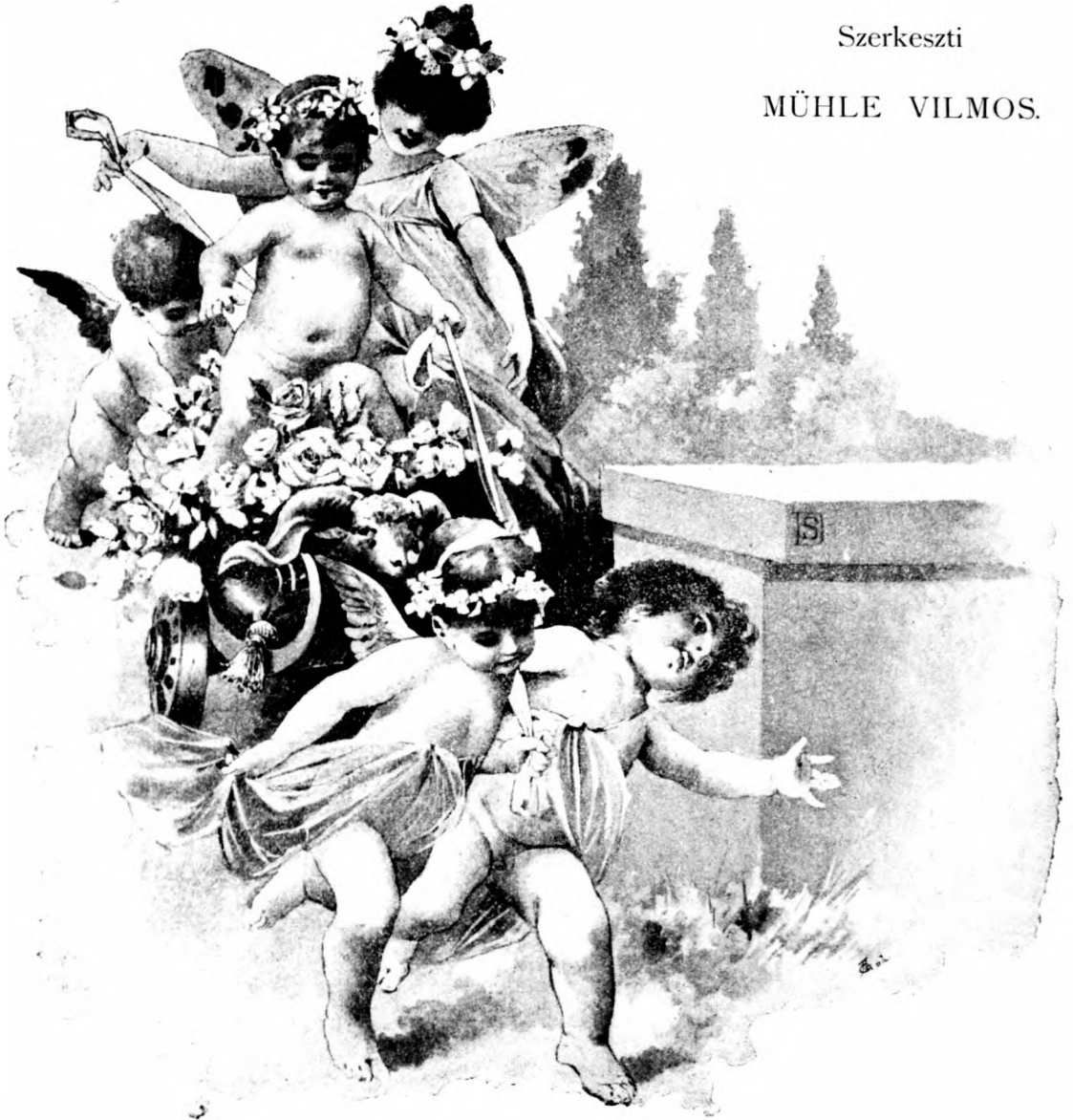

Rózsa-Ujság

Szerkeszti

MÜHLE VILMOS.

Évenként 6 füzet.

Egész évi előfizetési díj 2 frt.

Előfizetéseket elvállal a Rózsa-Ujság kiadóhivatala

Temesvárott.

TARTALOM-JEGYZÉK.

	Oldal	Oldal	
<i>Csérer Gyula</i> : A télen nemesített rózsák „acclimatizációja”	33	<i>Dr. Tolbisz János</i> : Kártékony rovarokat pusztító szer rózsákon, gyümölcsfákon és szőlővesszőkön	42
<i>M. V.</i> : Rózsá-alakok	34	Uj szemző-eszköz, 3 ábrával	43
<i>Körber V.</i> : Egyet-mást a rózsahajtásról	34	<i>Betz Károly</i> : Helyreigazítás és óvás	43
<i>H-g. J.</i> : Rózsáárak	35	<i>Közsajjegyzékek</i> : Tearózsa „névtelen szépség”. — A Maréchal Nielrózsa szépségének növelése. — A Rosa Banksiae mint alany. — A takaró eltávolítása a rózsáknál — A rózsák tavaszi ültetése. — A német Rozárium	44
<i>Wesselhöft J.</i> : Rosa canina uralensis és Rosa rugosa Thunbergi	36		
<i>W-y.</i> : Műmellékleteink. — Rózsakép. — <i>Mühle Árpád</i> : Rozárium	37		
<i>D. S. P.</i> : A rózsáknak chilisalétrommal való trágyázása	37		
A legujabb rózsák	38		
<i>M. I.</i> : Kitünő újdonások	38		
<i>Vick P.</i> : Vick's Caprice	39		
<i>Kiese H.</i> : Három új rózsza	40	<i>Hanusz István</i> : A rozmaryng	45
<i>Vieweg Lajos</i> : Uj teahybridrózsa „Preciosa”	40	Szemle az 1896. évi növényújdonások felett	46
<i>Kiese H.</i> : Az utolsó 20 év 25 legjobbj rózsája	41	Ampelopsis radicansissima	48
<i>B. F. R.</i> : Adatok a Maréchal Niel név helyes kiejtéséhez	42	Országos kertészeti kongresszus	48
		Nemzetközi kertészeti kiállítás Drezdában	48

Általános kertészet.

⇒ Gyümölcsfák ⇐

Alapítva 1850-ben.

Niemetz W. F.

faiskolája

Temesvárott.

— — — — —

Illusztrált árjegyzékek kívánatra!

⇒ Ujdonságok ⇐

Mühle Vilmos

udvari szállító

magkereskedése **Temesvárott**

szállít

legmegbízhatóbb mezőgazdasági, kerti vetemény- és virágmagvakat

olcsó áron, nagy választékban.

Főárjegyzék ingyen és bérmentve.

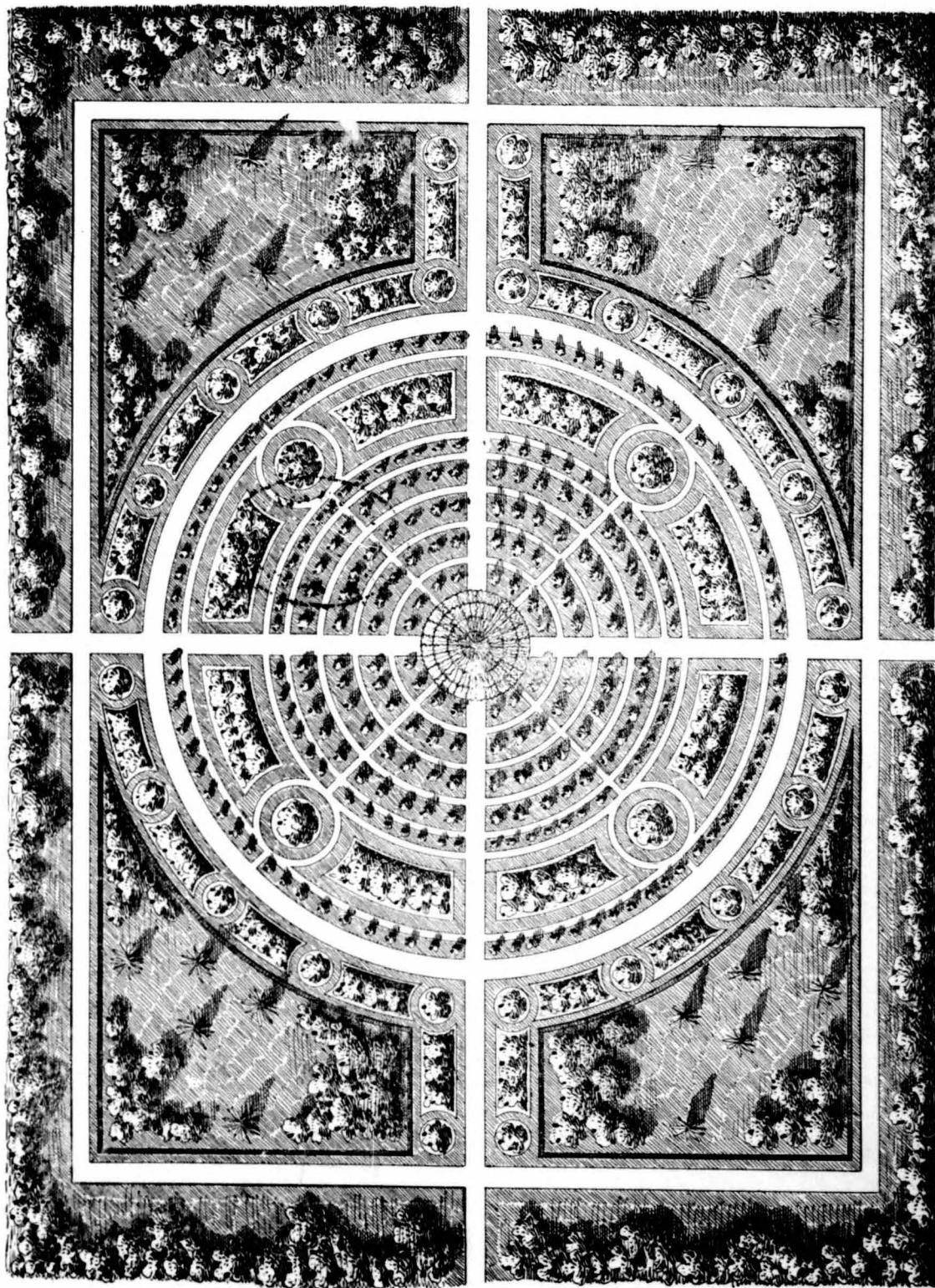
1. Marchioness of Londonderry.

2. Mad. Adolphe Hynard.

3. Duc d' Uzès.

Kiadója: MÜHLE VILMOS, TEMESVÁR.

MÜHLE ÁRPÁD,
TEMESVÁR

Méret: 1:250

Érték: 10 Rézinger.

Rozárium.

Kertészeti szakfolyóirat.

Rózsa-Ujság.

Lapkiadótulajdonos és szerkesztő:

MÜHLE VILMOS.

Minden számhoz színes műmelléklet van csatolva. — Utányomás csak a forrás megnevezésével és a támlap beküldés engedtetik meg. — Kéziratok nem adtnak vissza. — Levelezések a Rózsa-Ujság kiadóhivatalához Temesvárra cím.

A télen nemesített rózsák „acclimatizációja.”

— Csérer Gyula. —

Ha úgy tavasz felé, néhány kertészetben a télen nemesített rózsákat szemügyre vesszük, azt fogjuk találni, hogy azok hajtásai — bár bimbóval megakva — vékonyak, gyengék, felynurgultak; az ilyeneket a szemlélő kertész „nem életképes” jelzővel szokta megbélyegezni.

De igaza is van; mert az ily rózsák rendszerint mindig magasabb hőfok mellett lesznek hajtva; levelök, száruk, ágai, nedve dús ugyan, de puha állományú; már most ha az ily oltványokat, — eltekintve egyéb körülményektől — a szabadban tavaszkor kirakjuk, az akkori időben gyakran előforduló hőváltozást képtelenek elviselni.

Levelök az első napsugaras időben lesül, vagy a dér nemcsak a leveleinek, de a hajtásoknak is könnyen megárthat; avagy bármint is kötözzük meg a hajtásokat karócskához, egy kisebbrendű szél is könnyen kicsavarja a nemes vesszőt, legyen az akár özláboltás, akár pedig szemzés. Nem

mondom, miszerint vannak oly rózsák, amelyeknek szervezetök érzékenyebb, fi mint más fajok, és mint ilyenek tovább a magasabb hőmérséklet mellett való teny de általában az a nézetem, hogy a téli nemesített rózsák életképessége nemcsak attól függ, hogy mely nemesítési módot alkalmazzunk? attól is, hogy mint vannak azok nevelve, hogy mely hőmérséklet mellett fejlesztették hajtásukat, és hogy vannak szoktatva a szabad levegőre.

Ott, a hol a megeredt rózsaoztványoka nagyobb hőmérséklet mellett nevelik, lassu teljesebb a hajtások fejlődése, a nemes gá dásban forr az alanyhoz, s mint ilyen könnyen fordulhat ki; végül az elférges hajtások jeseen ki van zárva, ami pedig a melegben a szabad levegőre való átvételkor zetlen üvegházban mindennapi.

Ha oly rózsákat a szabadban ki akarunk rakni, amelyek hajtásai magasabb hőmérséklet mellett neveltettek, el lehetünk rá készülni azok fele kipu sztul; mert ha csak azt tekintetbe, hogy az ily módon nevelt rózsák sokon a szemek nem fejlődhetnek ki, no

s mint ilyenek ki sem hajthatnak; már most a kiültetés alkalmával visszametszett galyak vagy hajtások, — daczára az alulról felynomuló tápnedveknek, — képtelenek ujabban kihajtani, helyette a metszlapoknál beszárad, majd pedig az egész oltás megsárgul, elhal; — ily gyakori példa van rá a helyesen nevelt, de kényesebb, gyengébb természetű néhány fajknál, p. o.: Souvenir de Paul Neyron, Nyphetos, stb. stb.

Mindezekből kifolyólag, — ha életképes, erős, edzett rózsaoztványokra akarunk szert tenni, — mindig csak azon legyünk, hogy rózsaoztványaink a megeredés után rövid idő múlva, alacsonyabb hőmérsékletű, világos és jó szellőzhető üvegházba jussanak.

Kézszelfogható dolog természetesen az, hogy február, márcziusban, szóval amikor még mindig nem bizhatunk az időjárásban — arra kell vigyázni, hogy a hőmérséklet ne változzék nagy mértékben, valamint a szellőzéssel is óvatosan járunk el; azonban később, — amikor a napok már melegebbek — ne sajnáljuk a levegőt, juttassunk annyit, amennyit csak lehet az oltványokra.

Sokan árnyékolni is szokták az oltványokat, azt hozva fel okul: hogy a gyenge hajtások el-lankadnak, sokszor pedig lesülnek; nézetem szerint az ellankadásnak az oka mindig abban rejlik, hogy nem öntözzük eléggé a töveket; a lesülést pedig leginkább az okozza, hogy a leveleken rajta maradt vízesepek a nap sugarait összegyűjtik s helyökön égési foltok támadnak, miért is a permetezés korábban eszközözendő, hogy azután hamarabb felszáradjon. Az oltványoknak teljesen a szabad levegőhöz való szoktatása ezután nem jár valami nehézséggel, amennyiben az ajtókat, ablakokat nemcsak nappal, hanem éjjelre is nyitva hagyjuk, s ha a körülmények megengedik április vége felé, a szabadba, éjszaki szél-től kissé védett, napos helyre kirakhatjuk, a hol tovább is permetezzük s bőségesen öntözzük.

Rózsa-alakok.

— M. V. —

Ha a rózsák szabadban, de nem természetellenes alakban neveltetnek, kettős báját nyújtanak; de a rózsának valamely tárgyat, vagy állatot jelképező alakot adni éppen olyan izléstelen, mint eltaszító volna.

Magastörzsűeknél a legszebb idom a korona gömb vagy domború alakja. Gyászrózsák akkor gyakorolnak legnagyobb hatást, ha őket ernyőalakban neveljük, a melyhez azonban ernyőalakú mintázat adja meg a formát. Alacsony rózsák piramis alakban a legszebbek és általánosan csak ezen alakban kellene neveltetniök. Minden fajta

bár ehhez sem alkalmas, de a Climbing Captain Christy, Climb. Queen of Queens, Gloire de Margottin, Climb. Victor Verdier, Gloire Lyonnaise, Her Majesty, Mad. Marie Gonod, Mad. Sophie Stern, Mrs. John Laing, Mons. Célestin Port, Paul Neyron, Paul's Early Blush, Silver Queen, Souv. du Président Lincoln, Vick's Caprice, Violette Bouyer stb. fajai a piramis alakra pompásan alkalmasak, mint általában minden sokhajtású hybridarózsa feszes, felálló növénnyel; a bourbonrózsát mellőzném, habár könnyen volna piramis rózsának nevelhető, mert nem tartós, azaz, hogy a növény igen, de az egyes öregebb ágak elpusztulásával hézagok keletkeznek. — A különböző jegyzékekben piramis rózsák gyanánt kínáltak alatt nem kell ezen alakban már készen nevelt rózsákat érteni, hanem ezek alatt azon válfajokat értik, a melyek ezen neveléshez alkalmasak. Ezek rendszerint 1—2 éves gyökérnyakon oltottak, melyeket a helyszínen ültetünk el, a mi által hosszantartóak. Ha kész piramisokat ültetnénk el, számolnunk kellene nagyobb pusztulással, mert először az átültetés öregebb növényeknél kevésbé biztos, másodsor egyes hajtások gyakran elszáradnak, a melyek azután a többi növéssel nem tarthatnak lépést és hézagokat képeznek.

A piramisrózsákat mindig le kell takarni, és pedig lehajlítva galyakkal vagy szalmával kell le-takarni. Tavasszal a feltakarásnál hagyjuk a piramisrózsákat még 2—3 hétig lehajlítva, hogy ez által a mellékajtásokat is nedvkeringsébe hozzuk.

A guirland-alak (feston) rendkívüli szép és mindenütt alkalmazható. Ehhez thea-, noisette- és kúszórózsákat használunk.

Az oszloprózsák, ba kisebb számban és egészen szabadon állva alkalmazuk, különös bájjal bírnak. Ehhez kiválóan alkalmasak a magyar kúszórózsák és Turner's Crimson Rambler, melyek különben festonokhoz is jól alkalmazhatók.

Egyet-mást a rózsahajtatásról.

— Körber V. Prága. —

A rózsahajtatásnál mindenekelőtt arra kell ügyelni, hogy tavasszal lehetőleg csak szép, erőteljes és gyökérnemes rózsákat szedjünk ki a szabadból és helyezzünk el alkalmas cserepekbe. Amint a rózsatenyésztők előtt ismeretes, a rózsák egy kissé nehéz földet kedvelnek; ezen czélra jól elkorhadt gyep-talajt veszünk, ezt $\frac{1}{3}$ rész jó, zsiros trágyafölddel és némi homokkal keverjük össze és ha a talaj kissé könnyű volna, keverjük hozzá a szükséglethez képest száraz agyagföldet.

Mielőtt a rózsákat cserepekbe tennők, vágjuk ki a gyenge galyakat és csak a legerősebb haj-

tásokat hagyjuk meg és ezeket is nyessük vissza 4—5 szemre, hogy a nyár folyamán erőteljes oldalhajtásokat hozhassanak létre. Ha a hajtásra szánt rózsák cserepekbe vannak téve (melyeknek nem szabad nagyon nagyoknak lenniök, mert ezekben a föld sokáig használat nélkül marad és elsavanyodik, még mielőtt a gyökér hasznát veheti), akkor egy szabad, napsütötte ágyba ársuk el és pedig úgy, hogy a cserepeket 5 centiméternyire földdel takarjuk be; továbbá elegendő távolságban kell őket egymástól elültetni, hogy nyáron erős növények között egymást ne érintsék.

Az öntözésnek nyáron rend szerint kell történnie; a földlog, hogy a rózsák soha se legyenek szárazok.

Hogy ezt megakadályozhassuk, nagyon ajánlatos azon ágyat, a melybe a rózsákat ültetjük, rövid trágyával néhány centiméternyi magasságra feltölteni, mert ez tetemesen járul a talaj nedvesen tartásához; a hol azonban ezen tanácsot követik, ott nem szabad sokat öntözni, elegendő annak a víznek a fele is, a melyet trágyázás nélkül használnánk. Ezen intézkedésnek még azon előnye is van, hogy a növényhez minden eső vagy locsolás alkalmával trágyanedvet juttatunk.

A hajtató rózsának nyáron át nem kellene virágzásra jutni; amint egy bimbó mutatkozik, le kell azt csipni, hogy az egész erő megtakaríttassék a télen virágzó fának. A nyár folyamán beálló virágfejlődés a hajtató rózsának többé-kevésbé árt. A rózsák egészen késő őszig maradnak egy és ugyanazon ágyban; a kiemeléskor a cserepeket megtisztítjuk és olyan ágyra helyezük, a melyhez tél idején minden időjárásban könnyen hozzáférhetünk. Itt a cserép és a növény olyan sűrűn vécetlik körül lombbal, hogy a fagy semmi módon ne árthasson. Mielőtt a hajtás megkezdődne, vegyük le a felső földréteget a cserépről a nélkül, hogy a gyökereket megsértenők és hintsünk rá erőteljes és zsiros földet. Mielőtt azonban a hajtás meg nem kezdődött, nem tanácsos az átültetés, mert a rózsák, ha kellőleg nincsenek átgökerezve, nem adnak kielégítő virághozományt. A mennyiben a hajtás elégtelen volna, trágyával, pl. szarvforgácsesal utánasegítünk.

Ha a hajtás előtt nyessük, úgy ennek a következő módon kell történnie: mindazon gyenge galyakat, a melyektől virágokat nem várunk, eltávolítjuk. Az erősebb ágakat ott vágjuk le, a hol a gyenge szemek kezdődnek, és ha még valahol egy ág nagyon hosszú volna, azt ivben lefelé kötjük. Sokkal jobb a növényeket valamely kellő hőmérsékletű házban kihajtani, ha néhány centiméternyire nőttek, mint ha őket mindjárt megre helyezzük, csak ezután hozzuk őket 12—14° R. mellett a hajtató házba.

A hőmérsékletet most pontosan be kell tartani

és különösen arra kell ügyelni, hogy a szellőztetés, amint az szükségessé válik, úgy történjék, hogy a rózsák a léghuzamnak ne legyenek kitéve, mert ez által könnyen áll be nedvszorulás és többnyire azt eredményezi, hogy a növények tetvesek lesznek és ez nehezen irtható ki.

Derült időjárás alkalmával reggel és este kell locsolnunk, de elővigyázva, hogy locsolás után a nap ne süssön közvetlenül rájuk. Ha sokat kell fűteni, akkor időről időre a csatornába vizet kell eresztelnünk, hogy a levegő ne legyen nagyon száraz és másodsor, mert a nedves levegő a rózsahajtást nagyon elősegíti. De a rózsák locsolására is vigyázni kell, hogy betartsuk a nagyon száraz és a nagyon nedves közötti mértéket.

Ha mondott pontok betartatnak, akkor 4 hét lefolyása után — a hajtás beszüntetésétől számítva — legpompásabban virágzó rózsákat nyerhetünk.

December elején meg kell kezdődni a korai hajtásnak, a melyhez különösen az úgynevezett *Rosa alpina* és a közönséges *centifolia*-rózsa alkalmas. Később sorra jöhetnek a többször virágzó rózsák, a bourbonok és a tearózsák fajai is. Havi-rózsáknál a legalkalmasabb, ha egyéves dugványok, különösen a Fellenberg és a pompás Hermosa választatik a hajtásra, a melyek azután a nyár folyamán többszörös elültetés mellett külön ágyon tenyésztetnek.

Az elvirított rózsát hidegházba tesszük a tartály alá, míg az időjárás megengedi, hogy őket, előző lenyesés után a szabad földbe ültethetjük, a hol egy egész esztendeig kell állaniok és csak a legerősebbeket lehet újból hajtani, mert azon növény, mely kétszer hajtott egymásután, rossz eredményű.

Mindig helyesebben cselekszünk, ha a hajtásra csak fiatal növényeket használunk, mert ezeket mindig elsőbségben kell részesítenünk a hajtótak felett és azért minden kertész és tenyésztő jól fog cselekedni, ha mindig új rózsákat ültet utána, úgy, hogy minden évben pompás rózsaválasztékot nyer, soha sem jön zavarba és ami a földlog, hogy a munkájáért befolyó jövedelem teljes mértékben ki fogja elégíteni.

Rózsaárak.

— II—g. J. Budapest. —

Milyen különböző árakkal találkozunk a hirdetésekben és jegyzékekben! Az egyes kereskedő és uradalmi kertészek magas, alacsony és gyökérnemes rózsákat minden becsárban, olcsón és drágán kínálnak és természetesen, hogy inkább hajlunk az olcsó, mint a drága felé.

Keserves családások birnak arra, hogy ezen ügybe beleszóljak és némely árral szemben a saját tapasztalataimat közöljem.

Különböző hirdetésekben olvastam :

50 egész 80.000 magastörzs, pompás koronával. százát 30—40 frtig ; vagy :

100.000 alacsony rózsza, a legszebb fajok ; kész növények egyes csoportokba való ültetésre stb. százát 10, 12 vagy 15 frtért ; vagy :

25.000 gyökérnemes rózsza, százanként 2 frt 50 kr., 3 frt vagy 4 frtjával.

Ilyen árakba minden rózsabarát belemegy, mert ennél olcsóbban és jobban már nem lehet vásárolhatni.

Én a csodálatos olcsó árnál fogva úgy a magas, mint az alacsony rózsákból nagyobb mennyiséget hozattam. A rózsák megérkeztek, de a silány csomagolásra vetett legelső tekintet sem volt már örvendeztető. A „magastörzsek“ felében csak 50—70 cmnyiek voltak, egy kis rész 1 méter és 5% 1 m. 40 cm. és egyetlen törzs sem volt olyan magas, mint egy másik. A törzsek maguk vastagok és vékonyak, sok 1—2 térdel és a nemesítéseknél sebesek. A korona irtózatos! Egyes gyenge hajtások voltak rajtuk, a melyeken előre lehetett látni, hogy elpusztulnak, amint csak a szabad földre ültetjük.

Az alacsony rózsák, a melyek többnyire mohlepelben voltak, vagy olyanok is, a melyek általában burkolattal nem bírtak, rendesen elpusztultak. Ezenkívül még több száz „gyökérnemes“ rózsát kaptam, százankint egy (!) csomagban. Ezeket ugyanis a szaporító szekrényből huzzák ki és nem voltak egyebek, mint gyökeres dugványok. Minden fáradozás őket életben megtartani, hiábavaló volt.

Azon meggyőződésre jutottam, hogy ingyen sehol sem adnak semmit ; hogy az olcsó portéka éppen csak annyit ér — azaz még annyit sem, a mennyit érte fizetünk és hogy a hirneves czégektől hozatott rózsák, ha azok közül a magas törzsűeknél 80 kr. egész 1 frtba, az alacsonyok 35—50 krba is kerülnek, ezen értéknek teljesen megfelelnek, mert a rózsabarát öröme megmaradnak.

Az elárúsítók megrögzött válasza az ilyen ronda árúért mindig ez marad : „Hiszen nem várhat ön ezen árért virágzó növényeket!“ (Lám.)

Még egy esetet hozok tudomásul, a mely egyes kertészek üzleti kezelésébe enged betekinteni :

Az egyes szaklapokban ismételtelen közölt hirdetések következtében elhatároztam, hogy egy czég „Rózsatárlat“-át személyesen tekintem meg. Ősz volt ; oly idő, melyben a rózsák ki lehetnek fejlődve és az eziránt tett kérdéseimre készségesen mutatták meg nekem az elárúsítás alá bocsátandó rózsákat, melyeknek a hirdetés szerint 55.000 darabban kellene készletben lenni. Ezek azonban

már el voltak adva. (!!!) Még mintegy 2, vagy legfeljebb 3000 darab volt készletben, melyek közül 60% hasznavehetetlen volt. Meggírtém, hogy a következő évben előbb fogok vásárolni és júniusban jöttem, a hirdetés megjelenése után. Meglepetés (azaz, hogy mégsem, mert előre látható volt). Ugyanazok a rózsák voltak, csak hogy két-ségbeesettebb állapotban.

Vajjon a „Rózsa Ujság“ nem léphetne föl hasonló visszaélések ellen?*)

Rosa canina uralensis és Rosa rugosa Thunbergi.

— Wesselhöft J., Langensalza. —

Ezen két rózsafaj a legtöbb más faj felett azon előnnyel bír, hogy mindig tiszták. Mintegy 9—10 év óta évente nagy számban tenyésztvén őket, még sohasem vettem rajtuk észre rozsdát, tetűt, vagy más hátrányos rovtart.

A legelső 50 darab uralensist, melyeket akkor azon reményben ültettem el, hogy a magastörzsű tenyésztésre jó vadrózsát találtam, mint álló növényt a magnevelésre ültettem. A faj azonban, mint másutt is, meg nem felelt a várakozásoknak ; de mégis megtartottam és előnyben részesítem őket még most is a finomabb és dúsabb gyökere miatt a cseréptenyésztésnél.

Az egyéves leggyengébb magoncok, melyeket áprilisban, vagy az áprilisban kinyitottakat, melyeket május közepén nyertünk, az őszig czeruza vagy ujnyi vastagságú alapot adnak a cseréptenyésztésre. A R. rugosát is hasonló módon kezelve, ha belőle nagyobb készlettel rendelkezünk, felhasználhatjuk a cseréptenyésztéshez ; a nemesítések éppen olyan erőteljesen nőnek, mint a R. caninánál és uralensissnél és a keletkezendő vad gyökérhajtások ritkábbak mint a Caninánál.

Ezennel még néhány vadrózsáról tesztek említést. Egy newyorki czég 1887-ben felszólítás nélkül nagy mennyiségű gyökeres Rosa multiflora japonica-val egyetemben a bostoni botanikus kertből származó magvakat küldött magastörzsű tenyésztésre a következő faj-akból : Rosa Nutkana, Medoxiana, glauca, dumetorum és coriifolia, melyek közül azonban egyik sem volt növére nézve a caninához hasonlítható, míg ellenben a gyökérnyak nemesítésekre mind jók voltak, de a canina fölött semmi előnyt nem mutattak föl, a miért is nem tenyésztettem őket tovább. A R. multiflora japonica mint alany értéktelen, de ha el nem fagy, pompás két éves virágbokor lesz belőle és magastörzsre nemesítve igen szép gyászrózsza lesz.

*) A kiadó maga is kereskedelmi kertész. Üzleti agitációknak tekinthetnék.

Műmellékleteink.

Rózsakép.

— W-y. —

A 94-es évfolyam többszörvirágzó rózsái közül három gyöngyöt mutat be mellékelt rózsaképünk. Bizonyára a legjobb rózsák.

„Marchioness of Londonderry“-ről már többször szóltunk, úgy, hogy a közelebbi leírásától jogosan eltekinthetünk.

„Mad. Adolphe Aynard“ egészen pompás, igen nagy és sajátágosan színezett virág. A szélső szirmok alján karminpiros, a további folyamatban sötét selyemszerű piros, a szélén halvány, majdnem fehér. A virág magasan és előkelő tartással emelkedik ki a sűrűen fakadó levéltetből, valósgos drágakő a rózsák közt.

Lévéque „Duc D'Uzés“-e, komoly színezetével ragadtat el. Ezen növény színében egymással vetélkednek a legsötétebb barnavörös és a biborkarmin, mely színeknek a teljes kinyílás alkalmával egy lilapiros színezet elől kell hátrálniok.

Melyik rózsabarát nem akarná ezen 3 rózsát birni?

Rozárium.

— Tervezte Mühle Árpád. —

Tisztelt olvasóinknak már 2 rózsatelep-tervezetet mutattunk be modern stylben, melyek közül az első a mult évfolyam utolsó füzetében angol, a második pedig a jelen évfolyam első füzetében francia, míg a harmadik, melyet ezennel mutatunk be, német stylben tervezetett.

A német styl tulajdonképen nemzetközi, mert magában foglal egyenes, hajlott, szabályos és szabálytalan utakat és csoportképeket, s ez ma általában a legkedveltebb. Mindenütt keresztül hatol és az utolsó évek óta általános műveltetik. A német styl minden új telepítésnél és átalakításnál, melyet nagyobb parkirozásoknál, népkerteknél és nyilvános tereknél eszközölnek, tetszetősen simul minden helyfekvéshez, épületekhez és más tárgyakhoz, a legjobban egyezik össze, tetszetős képet ad és minden terület praktikus kihasználását eredményezi.

Rózsatelepeknél azonban ez nem vétetik figyelembe, a mennyiben ezeket vagy egy szép síkságon, vagy egy völgyben fekvő parkban, vagy nagyobb kertben, de mindenkor szabályos helyeken alakítják meg. Ennél a földolog az, hogy a rózsatelepet mindig szabad, és soha sem magas fáktól környezett árnyékos fekvésben létesítsük, hogy a rózsák növést, virágzását és valódi színezetét egyöntetűen tarthassuk fön a behatoló világosság és napsugarak által.

A német rozárium szabályosan kerek és egyenes vonalokra van beosztva s mindig kell egy rózsalugassal birnia, a melyben azután a rózsák közt kedélyesen lehet „beszélgetni“ vagy „költetni“. A mi rózsatelepünkön ezen rózsalugas a közepén kúszórózsák által bevonva, foglal helyet; körökörül egy körben állnak a magastörzsű rózsák, melyek közé rezedát, violát, napraforgókat és petuniákat stb. ültethetünk, melyek nemcsak egy illatosak, hanem a rózsafákra nézve azon előnnyel birnak, hogy azoknak gyökerei a forró napsugaraktól nem melegszenek föl annyira, hűvösebben állnak és ez által gyakrabban és jobban virágoznak. A beültetést a lugastól kezdve a legmagasabb rózsafákkal kezdetjük meg és lassan esik az első sorok felé egészen a félmagas rózsákig. A többi csoportozatok kivétel nélkül félig magas, de többnyire alacsony rózsákkal való beültetésre ajánlatosak, úgy, a mint azt az izlés, vagy a meglevő anyag magával hozza, de úgy, hogy az egyöntetű egészet képezzen és az áttekineténél a szemnek tetszetős képet nyújtson. A négy nagy sarkot képező környezet is rózsáültetvényekkel vagy pedig csak alacsony, nem magasan növő koniferákkal — disznövényekkel kellően fölváltva — volna beültetendő. Ha a rózsatelep valamely nagyobb kertnek csak egy részét képezi, vagy pedig valamely ligetben fekszik, akkor kerítési ültetvényekre nincs szükség és szabadon szebb fekvésű, a mi a fenálló körülmények szükségképeni következménye; ha azonban a rózsatelep egész külön kertet képez, akkor ültessünk körökörül koniferákat, vagy más, nem nagyon magas növényeket. A koniferák előnyösebbek, mert ezeken nem tartózkodik annyi rovar, mint más fákön, a melyek természetesen a rózsákat sem kimélik.

A rózsáknak chilisalétrommal való trágyázása.

— D. S. P. —

A chilisalétrom mint trágya úgy a rózsáknál, mint a gyümölcsfáknál nagyon jónak bizonyult.

Először márciusban trágyázunk és pedig egy négyzetméterre 40 grammot veszünk, melyet aláásunk. Májusban a virágzás előtt másodsor trágyázunk hasonló módon. A virágzás után 14 nap mulva, mintegy július közepén, harmadsor trágyázunk, ekkor azonban folyadékan, a mennyiben egy liter vízben egy gramm chilisalétromot oldunk fel és azzal öntözünk. Hogy egyöntetű oldatot nyerhessünk, ajánlatos húsz liter vizet és ennek megfelelően 20 gramm chilisalétromot használni.

A legujabb rózsák.

(Folytatás.)

Nabonnand P. & C. tenyésztései Golfe - Juanban
(Alpes maritimes).

✓ **Madame Borriiglone.** Tea. Virága nagy, félig telt, rézpiros karmin aransyárga alapon. Bimbója hosszúra nyúlt, aransyárga pirosaskarminszinű. Lombozata szép, tüskéi erőteljesek.

A növény igen erőteljesen nő és folyton virágzó. Nagyon szép változék.

✓ **Madame v. Siemens.** Tea. Virága igen nagy, telt, gyönyörű tartású. Hússzinű rózsaskarmin, igen szép hosszúkás bimbóval, gyönyörű lombozattal.

A bokor igen erőteljes, dúsvirágzatú szép változattal. (Madame Nabonnand származéka.)

✓ **Marie Soleau.** Tea. Virága nagy, csodálatosan alakult, előkelő tartású. Színe piros ezüstösen átfutva (argenté ravissant). Bimbója csinos, lombozata kifogástalan.

A bokor nagyon erőteljes és felette gazdagon virágzó. (A Susanne Blanchet származéka.)

✓ **Isaac Demole.** Tea. Virága igen nagy, jól telt, hosszúkás; tökéletes alak. Színezete karminpiros, közepe sötétebb. A szirmok felette gyengéd réteggel vannak áthúzva, mely a rózsának egészen sajátos kéjt kölcsönöz. A bimbó hosszúkás, könnyen nyíló, lombozata sötétzöld, tövisei erőteljesek.

A növény erős és felette gazdagon virágzik. (A Prince Wasilchicoff származéka.)

✓ **Souvenir du Père Lalanne.** Tea. Virága nagy, telt, nagy szirmokkal, világító karminpiros aranyos középpel. A szép bimbó hosszúkás és sötétkarmin. Lombozata szép.

A bokor erőteljes, nagyon gazdagon virágzó. Szép változék.

*

✓ **Céres.** R. indica hybrida. (Özv. Schwarz F. Lyon-Guillotière.) A bokor erőteljes, lombozata dús, sárgászöld, erősen biborpirossal foltozva. Virága nagy, telt, krém színű, a közép auroraszinben világos és kinapiros. Bimbója elegáns, hosszúkás idomú és többnyire egyesével áll.

•

Godard Antonia tenyésztése, Lyon-Guillotière.

✓ **Monsieur Albert Patel.** R. indica hybrida. A növény erőteljes; sűrű lombbal, a mely különben is szép, fénylő zöld; fája sima, tövis nélküli, virága középszerű, telt, téglavörös aransyinnel hintve. A szirmok végei ragyogó sárgák, a bronzos külseje néhol élénk sárgával vonalozva. Új színezet.

A virág finom illatú. A Capucine és a Beauté inconstante keresztezése.

✓ **Madame Tony Baboud.** R. ind. od. hybrida. A növény nagyon erőteljes, de nem kúszó, az ágak kevés, de erőteljes tövisekkel rakottak. Lombozata szép világoszöld. A virág nagy, félig telt, szép chamois nankinsárga és kanárisárga. Pompásan illatozó. A bimbó mindig egyesével lép föl erős, feszes kocsánokon. Pompás szálvirág.

✓ **Monsieur Tony Baboud.** R. ind. od. hybrida. A bokor erőteljes, gazdagon elágazó, számos tövissel. Lombozata sötétzöld. Virága nagy, jól telt, szép piros, bársonyos karmazsin tűzvörös visszfényvel. Az André Schwarz és a Louis van Houtte keresztezéséből származik, az utóbbinak alakját fenntartva. A növény rendkívül gazdagon virágzik és a virág illatos.

✓ **Madame Jules Girard.** A növény bokros és erőteljes, egyedül álló széles tövisekkel; lombozata szép fénylőzöld, virága nagy, telt, szép fehér, hússzinnel kevert. A növény rendkívül gazdagon virágzik, virágai nagyon illatosak. A Madame Chédane Guinoisseau és a Baronne de Rothschild keresztezéséből származott.

*

✓ **Député Montaut.** R. hybrida bifera. (Rose Vilin à Grisy-Suisnes.) A bokor rendkívül erőteljes, a hajtások izmosak, egyesével álló piros tövisekkel megrakva. A lombzat világoszöld, a levelek ötösével állnak, szabályosan fogasak. A virág középserű, vagy nagy, tökéletes alakú, tűzvörös; illata erőteljes, a centifoliákra emlékeztető.

*

✓ **Mme Therese Glück.** R. indica odorata. (Glück Otto, Landsbergen.) A Souvenir d'un Ami és a Belle Lyonnaise keresztezéséből származott.

A növény erőteljes, lombozata sötétes, levelei bőkemények. A virág nagy, sűrűn telt, lenpiros. A bimbók merevek és egyenes kocsánokon ülnek.

E faj kiválóan alkalmas a hajtáshoz és mint kerti rózsá vagy szálrózsá, virágzási hajlama és virágainak elegáns tartása miatt nagyra becsülik. A magdeburgi kiállításon mint a legszebben virágzó csoportrózsá általános csodálás tárgyát képezte.

Kitünő ujdonságok.

— M. V. —

Az utolsó évek behozatalai közül több válfaj kitünőnek bizonyult és éppen olyan elterjedtséget érdemelnek, mint a minőben a „La France” vagy a „Maréchal Niel” részesült.

✓ **Maman Cochet.** (Tea.) A legszebb gyengédpiros tea, erőteljes növéssel, roppant virágbőséggel és nemes alakú virágokkal.

Fiametta Nabonnand. (Tea.) Ezen „fehér Papa Gonthier“ legelső virágai még a gyenge növényen beigazolták ezen válfaj pompás gazdagodását és kiváló szépségükkel kitűntek.

✓ **Charlotte Gillemot.** (Teahybrida.) Az ismert gyönyörű „Augusta Viktoria esászárné“ után ez a legszebb fehér rózsza a teahybridák osztályában. A nemesalakú nagy virágok elefántesontfehérek, tejfehérrel vegyítve; alakja a kaméliáé, szirmai szilárdak és sűrűen zárultak.

✓ **Marchioness of Londonderry.** (Remontant.) Ritka szép óriási faj. Virágai elefántesontfehérek piros lhellettel.

Spenser. (Remont.) Szinben hasonló a szép „Mad. la bar. de Rothschild“-hez, de hasonlithatlanul nemesebb és bizonyára a legszebb rózsza-szinű rózsza.

✓ **Monsieur Célestin Port.** (Remont.) Angol előkelő és versenyrózsza óriási nagy, nemesen idomult, skarlátzinnoberpiros virágokkal rezes visszfénynyel. Nagyon illatos.

Paul's Early Blush. (Remont.) A legnagyobb angol rózsza, nagy, erőteljes virágokkal. Szine gyengéd selyempiros.

Vick's Caprice. (Remont.) A legszebb csikos rózsza és pompásan újból virágzó. A virág nagy, szegfűpiros, karmin vonalakkal és csikkokkal.

Vick's Caprice. (Rosa hybrida bifera.)

— Vick P., 1893. —

A csikos remontantrózsák felette szűk válfajai közt a Vick's Caprice minden tekintetben a legkiválóbb faj.

Erőteljes és meglehetősen sok ágat hajt, a melyek nyáron át 3-szor virágoznak. A nagy, sűrűn telt virágok kifogástalan alakúak, feltűnően csikosak és foltosak. Az alapszín szegfűpiros és keskeny fehér és széles karminpiros csikkokkal néha jobban, néha kevésbé köröztek.

Kiválóbb az őszes többi sávos virágoknál, mert fölülmulja az eddig mint a legszebbnek tartott Pride of Reigate virágzási képességére nézve. Utóbbi nagyon kevés hajtásokat hoz és lanyhán virágzik.

Három új rózsza.

— **Kiese H.** főkertészől Erfurtban. —

1. Venus. (J. C. Schmidt 1896.) Ez egy „Général Jacqueminot“ vetéséből származik és sok ezer magpalánta közül a legjobb volt; a növény erőteljesen nő és növése a „Horace Vernet“-re emlékeztet, csak hogy annál valamivel erősebb és a növény kevésbé tövises. A virágok egyesével, vagy többsével fakadnak egy nyélen, sötétbárszínos biborszínűek, szép, erős alkotással, jó teltséggel és kitűnő illattal. A bimbó felette könnyen nyílik. A virág nagyon tartós és több napig teljes díszben eláll még a legnagyobb hőségben is. Ezen rózsza, mint csokrok stb. számára szánt virág nagyon ajánlható, amennyiben az a színt jól megtartja és nem vesz fel kékes színezetet. Ami pedig a téli hideg iránti szívósságát illeti, úgy az az öreg „Général Jacqueminot“-tal egyenrangú és erről pedig tudjuk, hogy még a leghidegebb telet is mérsékelt takarás mellett kiállja.

2. Kleiner Liebling. (Kis kedvenc. — Schmidt J. C.) Ezen rózsza azon jól ismert „Polyantha grandiflora“-tól származik, mely mintegy 10 évvel ezelőtt bocsájtott Franciaország részéről kereskedésbe, azonban sajnos, annyira érzékenynek bizonyult, hogy már majdnem letűnt a láthatárról. Fenti rózsza utóbbinak az ismert „Felleberg“ bengálrózsával történt keresztezése által jött létre. A növény nagyon erőteljesen nő és a lombzat jó talajban hatalmas kiterjedésű lesz, a mi az apró, ékes virágokkal szemben nem közönséges szép látványt idéz elő. A virágok szakadatlanul csomókban jelentkeznek, szép, tetszetős alakkal bírnak, a „Cecile Brunner“-hez hasonlóan, fénylő karminpiros színűek a halványpirosba való átmenettel. Bár a rózsza felnyilva csak félig telt, mégis a nagy virágdíszével pompás látványt mutat. A rózsza folytonosan virágzik mindaddig, míg maga a zord tél nem parancsol és a gyengéd bimbók fejüket a föld felé hajtják.

Ezen rózsza az utóbbi teleket könnyed fenyőgalytakaró mellett úgy kiállotta, mint a többi öregebb polyanthafajok. Ezen rózsafaj sajnosan kertjeinkben még mindig felette keveset van képviselve, a mennyiben ez folytonosan virágzik és a kertbarátnak alig volna oka a tél után veszteségről panaszkodnia.

3. Anemonarózsza. (Schmidt J. C. 1896.) Származéka azon régebbi „Camelia“ japán hybridának, a mely tiszta fehér virágokat hajt és nagy, egyszerű virágzatát csak növényházban vagy kitömött szekrényekben fejleszti. Minthogy a virág tél idején állandóan szenved a hidegtől és csak az öreg fákön fejlődnek virágok, ugyanazért a szabadban várandó virágzása fölé a semmivel; ez azonban egészen másképpen áll az új anemonarózsával

szemben, mely ezen korcsulajdonságokkal nem bír, mert ez mindenekelőtt erősebb fájú, sokkal gazdagabban virágzik még a friss fán is, és mindenki el volt ragadtatva azon gyengéd, golyóalakú virágok láttára, melyek valamivel nagyobbak voltak egy tallérnál. Az „Anemone japonica elegans“ és az anemonarózsza közötti különbség alig fedezhető fel. Színe fénylő ezüstös-piros és a virágok pompásan emelkednek a kamélieveles lombzat fölé. Fajosztályzó kertekre nézve, valamint gyászfaécskák gyanánt nagy jelentőséggel bírnak.

Új teahybridrózsza „Preciosa.“

(Vieweg 1896.)

— **Vieweg Lajos,** Quedlinburg. —

Ezen magonc a Niphetosnak a Mad. Piersonnal történt keresztezéséből eredt.

A Preciosa minden évszakban rendkívüli növényi hajlandóságot mutat. A szabadföldi rózsák az elmúlt évben már a május első felében teljes virágzásban volt, míg a rózsák általánosságban csak 4 héttel később jönnek virágzásba. A Preciosa májustól kezdve szabadon megszakitás nélkül virágzott, míg késő ősszel a fagy beszüntette fejlődését. A nyáron át cserepekben tenyésztett példányok, november közepén melegbe helyezve már december közepén virágoznak. Ezen újonság további előnye abban áll, hogy szekrényekben vagy házakban kiültetve télen át 6–10° R. mellett folytonosan virágzik.

A növény szorulva alakul; a virágok 25–30 cm. hosszú kocsánokon egyenkint jelennek meg, néha hármasával is, mint ahogy azt Will. Fr. Bennettnél tapasztaljuk. A virágok nagyok, jól idomultak, a bársonyos sötét karminvörös szín a W. Fr. Bennetre emlékeztet, de tüzesebb és a kékes fény nélkül. A virágok különben jól teltek és így mint bimbók is tovább tartanak mint a könnyen fellebegő Bennett. Mint félignyílt virág különösen szép. Még a legmelegebb napon is, ha a legtöbb rózsavirág megperzsül, a Preciosa tökéletesen megtartja szép, tüzvörös színét. A növény kevésbé érzékeny, tövises cseksélyek, lombzata sötétzöld. Virágzási hajlama olyan nagy, hogy a növény minden szemből virágot hajt, és ha ekkor magára hagyjuk, a virágok a nagy mennyiségüknél fogva kisebbek lesznek, a miért is szükséges, hogy minden hajtást, ha az a hegyen kivirágzott, egész rövidre, 2 szemre lenyesni. A két alsó szem gyorsan kihajt és ismét erőteljes hajtásokat, jól idomult nagy virágokkal bírnak. Ezen nyelés, melyet a többi rózsák nem tűnnek, folytatólagosan kell alkalmazni, úgy nyáron a szabadföldi rózsáknál, mint télen a hajtórózsáknál. A Preciosa illata pompás.

Preciosa a Németország kereskedő kertészeinek szövetekezte által kiállított értékbizonylattal a legnagyobb kitüntetésben részesült. Ez nem a szokott egyszeri megtekintésem eredménye, hanem a saját alapos szemlélésem és egy három tagú bizottság által eszközölt májustól decemberig történt vizsgálódások tanúsága. Ezenkívül a Preciosa elnyerte a „német nevelésű kiváló ujdonságra“ tett díjat.

Nincs túlzás abban, ha a Preciosát mint a legteltebben virágzó csoport- és cseréprózsát, a legszaporább szálrózsát állítjuk a kereskedelem elé. Helyes tenyésztés mellett meg van a lehetőség arra nézve is, hogy az év mind a 12 hónapjában virágoztassuk és hogy egy jól idomított, kellemes illatú, sötétvörös rózsának decemberben milyen értéke van, azt minden kertész tudja.

Preciosa 1896. május havában adatik át a kereskedelemnek.

Az utolsó 20 év 25 legjobb rózsája.

— Kérese II., főkertészől Erfurtban. —

a) Tearózsák.

- ✓ 1. **The Bride** (tenyésztője: May 1887). A virág fehér, sárgásan átfutva; nagy, telt, gömbalaku, igen illatos; a növény erősen nő.
- ✓ 2. **Archiduchesse Marie Immaculata** (tenyésztői: Soupert & Notting 1886). A virág világos téglavörös fénylő, lencsinű árnyalattal; színe aranyzinnoberszinű, nagy, telt, igen illatos; a növény erős, virágoztatható.
3. **Mad. Eugène Verdier** (tenyésztője: Levet 1893). A virág zergebórsárga, nagy, telt, igen illatos. A növény erős, gazdagon virágzó.
4. **Mad. Hoste** (tenyésztője Guillot 1888). A virág sárgás fehér, alapszínű tojássárgával mosott, igen nagy, telt, fedéscserépszerű és gazdagon virágzó.
- ✓ 5. **Papa Gontier** (tenyésztője Nabonnand 1883). A virág fénylő piros, központja sárgásan árnyalt, nagy, lazántelt; növénye erős és dúsan virágzó.
- ✓ 6. **Krüger Franziska** (tenyésztője Nabonnand 1880). A virág könnyed-hússzinű, sárgásan és pirosas rézszínnel árnyalva, nagy, telt, illatos. A növény erős.
- ✓ 7. **Grace Darling** (tenyésztője Bennet 1885). A virág tejfölféher, kajszinpirossal átfutva, nagy, telt, igen illatos és könnyen nyíló.
8. **Mad. Moreau** (tenyésztője Moreau 1890). A virág rézsárgás sötét középpel, igen nagy, telt, jól illatozó, könnyedén nyíló. A virág nagyon erős, télig kúszó és csomókban dúsan virágzó.
9. **Mad. de Watteville** (tenyésztője Guillot 1884). A virág fehér, élénkpiros csikokkal, nagy, telt, igen illatos. A növény erős és bőven virágzik.

10. **Mlle. Christine de Nouë** (tenyésztője Guillot 1891). Virága biborsötét gesztenyepiros, közepe lenpiros és világos biborszinű selymes ezüstfehérrel, igen nagy, telt, illatos. A növény erős, gazdagon virágzó.

✓ 11. **Sunset** (tenyésztője Henderson 1894). A virág sáfrány-narancsszinű, nagy, telt, igen illatos.

12. **Maman Cochet** (tenyésztője Cochet S. 1893). A virág hússzinű piros, világos karminnal mosva és nankinsárgával vegyítve, igen nagy, telt, illatos. Külszírmái szélesek, a középsők rozettaszerűen fonottak, vagy sűrűen tömörültek, többnyire egyenes tartású. A növény nagyon erős, nem kúszó és igen gazdagon virágzik.

✓ 13. **Frigyes császárné** (tenyésztője Drögemüller 1890). Virága fénylő sárga, karminpirosan szegélyezve, nagy, igen telt, felálló, hosszú nyelű, nagyon illatos. A növény igen erős, Lőven virágzik.

✓ 14. **Comtesse de Frigneuse** (tenyésztője Guillot 1886). Virága fénylő kanárisárga, nagy, majdnem telt, bimbója hosszúkas, illatos; növénye erős, bőven virágzik; a Mad. Damaiz'n származéka.

15. **Mad. Chédane Guinoisseau** (tenyésztője Chéd. Guinoisseau 1881). Virága kanári-kénsárga, nagy, könnyedén telt, nagyon illatos. A növény erős, gazdagon virágzó.

✓ 16. **Viscountess Folkestone** (tenyésztője Bennet 1887). Virága tejföles-pirosas, közepe sötétebb lencsinű, igen nagy, telt, nagyon illatos és könnyedén nyíló. A növény erős és gazdagon virágzó.

b) Tea-hybrida rózsák.

✓ 17. **Victoria Augustza császárnő** (tenyésztője Lambert & Reiter 1892). A külső levélszírmok tejfölféherék, a középsők nápolysárgák, míg a belsők narancssárgába mennek át, nagyok, jól teltek, és nagyon illatosak, hosszú szárú és föl-emelkedő. A növény erőteljes, gazdagon virágzó.

✓ 18. **Duchesse of Albany** (tenyésztője Paul W. 1889). A virág a „La France“-hez hasonlít, de nagyobb és sötétebb, sötétpiros, igen nagy, telt, jól illatozó. A növény erőteljes és készségesen nyílik.

✓ 19. **Camoëns** (tenyésztője Schwartz 1882). A virág khinapiros, alapszíne sárga, itt-ott fehéren sugarazva, középnagy, lazántelt, tetőzetes, illatos. A növény mérsékelt, gazdagon csomós.

20. **Mad. Pierre Cochet** (tenyésztője Cochet 1892). A virág aranyárga sárgás-fehérbe átmenve, középnagy, telt, illatos. A növény erős, kúszó, erősságú.

c) Többszörvirágzó rózsák.

✓ 21. **Duke of Teck** (tenyésztője Paul G. 1881). A virág fénylő skarlátkarmazsin, gömbalaku, magas

középpel, telt, illatos. A növény erős, hajtatható, simafájú.

22. **Brunner Ulrik fíls** (tenyésztője Levet A. 1882.) A virág cseresnyepiros, nagy, findzsaalakú, nagy szirmokkal, telt, illatos. A növény erős, nagyon virágzó.

23. **Mstr. John Laing** (tenyésztője Bennet 1888.) A virág selyemszerű piros, nagy, igen illatos. A növény nagyon erős, korán és folyton virágzó.

24. **Merveille de Lyon** (tenyésztője Pernet 1883.) A virág tiszta fehér, könnyed atlaszpirossal átfutva, igen nagy, findzsaalakú, telt, egyesállású. A növény zsúfolt.

25. **Crimson Rambler** (azaz körülesavargó), (elterjesztője Turner Kr. 1894.) A virág élénk karmezin, félig telt, kicsiny; a növény nagyon erős, piramis alakú, csomókban virágzó, igen kemény, Japánból származik. Ezideig a legjobb kúszórózsa.

Adatok a „Maréchal Niel“ név helyes kiejtéséhez.

— B. F. R. — öi Grácban. —

Szülővárosomban, a Mura melletti szép Grácban van egy utca, melyet egy rég elhunyt érdeműs polgártárs után Villefort-utcának neveznek. A mennyire gondolkozhatom és visszaemlékezni képes vagyok, azt mindig csak Fillefort-utca néven hallottam említeni, ezen családnév francia eredetének teljes ignorálása mellett, még pedig úgy, hogy a néma e és t erősen hangsúlyoztatott, míg a V teljesen egyenlően hangzott az F-fel. Még a legjobb társadalmi körökben sem emlékszem, hogy ezen utca nevét helyesen „Villfor“-nak ejtették volna ki, úgy, hogy Grácban azt a legkeresettebb affektálásnak tartották, sőt sokan meg sem értettek, ha valaki a „Villfor“-utca után kérdezősködött.

Ezen megboldogult Villefort úr jut nekem mindannyiszor eszembe, valahányszor a legjobban ismert és leginkább kedvelt rózsának, a királynék királynéjának nevét következetesen és magas műveltségű emberek ajkairól „Marsall Nil“ néven hallom kiejteni.

Azt még csak inkább megengedném, ha valaki a francia kiejtés „Maréchal“ (Marsall) helyett Marsallt használ, de azt sehogy sem tudom megbocsájtani, ha valaki a Niel-t Nil-nek ejti ki hosszú i-vel e nélkül, a helyett, hogy az e-t nemcsak kiejtené, hanem még meg is nyujtaná, tehát helyesen „Ni é l.“

Azon ellenvetést ne használja valaki, hogy minden nemzetnek meg van az a sajátja, hogy egyes hangokat a saját nyelve szerint módosít, mert ez családnéveknél semmi esetre sem jogos.

Nem is hiszem, hogy ha valaki ezen beszédmód értelmetlenségére figyelmessé tétetett, komolyan azon volna, hogy ezt védelmezze, valamint épp oly kevéssé volna letagadható több más rózsának, u. m. a Malmaison, a Jacqueminot stb. francia kiejtése.

III. Napoleonnak híres marsallja felfordulna sírjában, hogy ha nevét ennyire eltorzított kiejtésben hallaná emlegetni. Legalább Ausztriában, a hol ezen tábornok neve még a szerencsétlen 1859-es hadjárat óta eléggé ismeretes lehet, még ott is mindig és mindenütt csak a „Marsal Nil“ nevet hallottam emlegetni, és bizonyára mindenütt éppen úgy mint Grácban a „Villfor“-utcán, úgy ott a „Maréchal Niel“-rózsán csodálkozni fognának.

Lehet, hogy pl. Németországban*), Luxemburgban és másutt helyesebb kiejtést használnak, lehet, hogy az évekkel ezelőtt megjelent lexikon, mely kertészek és műbarátokat kioktatja a túlnyomó francia elnevezésű rózsanevek helyes kiejtésére, mely könyv azonban jelenleg nincsen kezeim közt, ezen helytelen kiejtési módot már helyesbítette, — de tény az, hogy pl. nálunk Ausztriában a „Marsall Nil“ helytelen elnevezés annyira közönyt, hogy 100 ember közt is alig akad egy, a ki e nevet helyesen ejtené ki.

Ezért nekem a Rózsa-Ujság részéről hálásnak látszana, ha az pálczát törne a mi bájos „Maréchal Niel“-ünk (olvassd: Maréchal Ni-él) fölött.

Kártékony rovarokat pusztító szer rózsákon, gyümölcsfákon és szőlővesszőkön.

— Dr. Telbíz János, Budapest. —

A szaklapokhoz mindenütt és folytonosan érkeznek kérdezősködések, hogy a növényeken kárttevő rovarok elpusztítására melyik a legjobb szer.

Legtöbbszörre és előszeretettel használnak kémiai szereket, melyeknek legnagyobb része azonban a növény fejlődésére ártalmas benyomást gyakorolnak, a mennyiben nem oldódnak fel eléggé a vízben. Ártalmatlanoknak bizonyultak:

I. A szappan keveréke:

$\frac{1}{2}$	egészen	$2\frac{0}{10}$	kőolajjal,
$\frac{1}{2}$	„	$1\frac{0}{10}$	kénszénanyaggal,
$\frac{1}{2}$	„	$3\frac{0}{10}$	nitrobenzollal,
$\frac{1}{2}$	„	$3\frac{0}{10}$	benzollal.

II. Alkoholtartalmi szappanoldat keveréke:

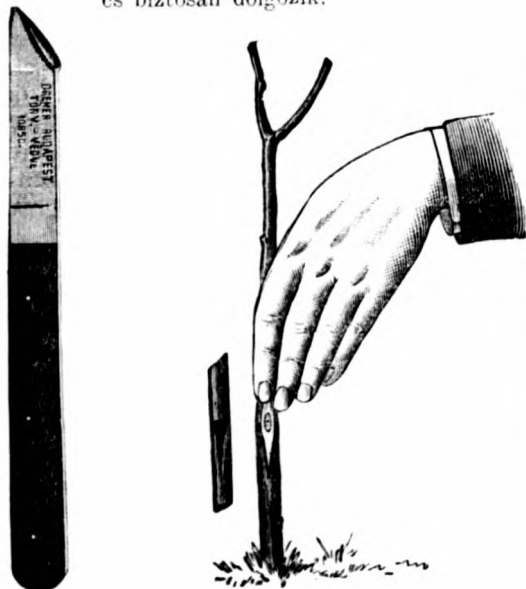
$\frac{1}{4}$	egészen	$1\frac{0}{10}$	kőolajjal,
$\frac{1}{4}$	„	$3\frac{0}{10}$	kénszénanyaggal,
$\frac{1}{4}$	„	$1\frac{0}{10}$	nitrobenzollal,
$\frac{1}{4}$	„	$1\frac{0}{10}$	benzollal.

*) Ott sem, mert a német hirdetősi lapokban a virágzás idején nem „Maréchal Niel“ rózsavirágokat, hanem „Nilvirágok“ at (sőt még e nélkül is) hoznak ajánlatba. Szerk.

Ezeket is természetesen csak reggel vagy este kell alkalmaznunk, mert a magas hőmérséklet feloldja az ártalmas atomokat.

Uj szemző-eszköz.

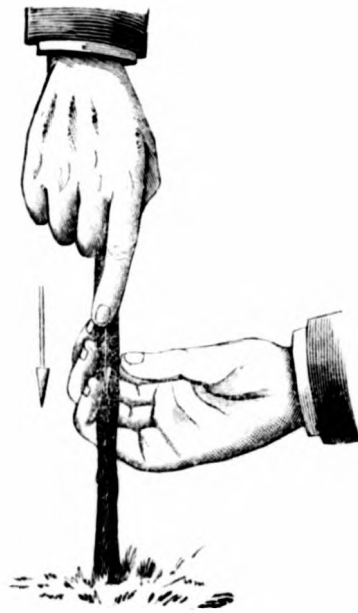
Egyszerűbb és tökéletesebb idevágó szerszámot nem ismerünk. Időt és fáradságot egyaránt kímél és biztosan dolgozik.

A szerszám hosszú élével csináljuk meg a keresztmetszést, fordítsuk meg kezünkben a szerszámot és ejtsük meg a hosszvágást lefelé a hegyes oldalával. Ez által létrejön a szabályos T-vágás. Ezen eszköz fő érdeme, illetve előnye

abban áll, hogy azon pillanatban, melyben a hosszvágás megtéetett, a héj szépen leválk és ezáltal a közébe helyezendő szemet könnyű szerrel tehetjük bele. Magas törzsek-nél a hosszvágás fölfelé is ejthető

!; ez megkönnyíti a munkát és a nemesítés éppen olyan jól forr hozzá, mert a nemesítő szem ez által jobban megóva fekszik.

Az új szerszám úgy a rózsáknál mint a fáknál és egyáltalában minden nemesítésnél alkalmazható és bizonyára osztatlan tetszésben fog részesülni. A kertészeti körökben is legjobb hírnévnek örvendő budapesti czég: Dreher Ignác és fia, IV. ker., ezen összeállításával ismételt jelét adta képességének.

Helyreigazítás és óvás.*)

— Irta **Betz Károly**, kertészettani tanító Rustschukban (Bulgária). —

Jelen folyóirat mult évfolyamának 3. számában a „Rózsaolajról“ irt cikkemben a többek közt azt mondtam, hogy engem egy német czég azzal bizott meg, hogy lepároló készülékét itt (Bulgáriában) adjam el, mert német kiadások mellett a dolog (és ez alatt az előbb említettek után a rózsaoaj volt értve) nem fizeti ki magát. Ezen czég most a folyóirat ezen évfolyamának 2. számában megjelent cikk után tölem a következő helyreigazítást követeli:

Betz K. úrnak Rustschukban . . . . „Ha mi a magyar Rózsa-Ujság mult évi folyamának 3. számában a Rózsaolajról irt cikkében foglalt azon megjegyzése ellen, hogy önt megbiztuk a lepároló készülékünk eladásával, ellenvetéssel nem éltünk, úgy ennek oka abban rejlett, hogy megjegyzése a valóságnak tényleg megfelelt. Minthogy azonban ezen megjegyzés ugyanazon folyóirat ez évi 2. számában ismételt, de egészen elferdítve közöltetett, ugyanazért kérjük annak nyilvántételének kieszközlésére, hogy nekünk soha sem jutott eszünkbe önt azzal megbizni, hogy részünkre onnan keleti készülékeket küldjön, amint az idézett cikkben közöltetett.“ Eddig a czég.

Én azonban arra kérem a tisztelt olvasót, hogy állítsa ezen két kijelentést egymással szembe és azért tartózkodom minden kommentártól, mert hiszen nekem — ha már úgy kell lennie, egészen mindegy lehet, hogy a 2. számban megjelent cikk szerzője miként boldogítja nagybirtokosait és kifejezéseihez már nincs több alkalmas szava.

Ami azonban reám nézve nem lehet mindegy, de nem is az, az azon úrnak a cikkében közölt végző mondatban jellemem ellen intézett támadása, mely ellen a leghatározottabban óvást emelek.

Ő azt mondja ugyanis, hogy én magam sem hiszem azt, amit irtam és valószínűleg csak a második hazám lakosságának egy része kedveért irok így. Ez bizonyítékul alkalmazva kevesebb a semminél és mégis nagyon messze-

* Betz úr nyilatkozatát ezennel azon határozott hozzátevéssel közöljük, hogy mi ezen ügyben — a mely sajnálatunkra ennyire elharapódzott — további közleményeknek helyt nem adunk.

vágó. Ugyanazért indittatva érzem magam annak kijelentésére, hogy e folyóirat mult évfolyamának 3. számában közölt cikkemet egész terjedelmében fönntartom. Hogy azon úr miként jut ahhoz, hogy rólam ilyen módon nyilvánosan írjon, az előttem érthetetlen, a mennyiben soha sem volt szerencsém őt megismerni és így ő sem ismer engem; másrészt pedig csak akkor lehet valakiről ilyen elvetőleg itélni, ha azt már hazugságon érték. Vajjon fogja-e ezt nevezett úr **rólam** is állítani?

Rózsajegyzékek.

Tearózsa: »Névtelen szépség«. Azon pompaszerű jelentések kapcsán, melyekkel ezen rózsá mintegy 9 évvel ezelőtt a kereskedelembe hozott, egyszerűs mind közöltetett egy jegyzék a rózsán tél idején észlelt kiváló virágzási képességéről is. — Ezen jegyzék újabb tapasztalatok után merész állításnak bizonyult, mert metszőrózsának nem ajánlható. Hajtóképessége csekély, a virágok nem eléggé fejlődnek ki és ehhez olyan érzékeny, mint a *Nypheos*; minthogy tehát nem jobb a *Nypheos*-nál, bár halványfehér színe és könnyed illata egészen megfelelő, — azért mégis csak inkább maradunk meg utóbbi mellett.

A Maréchal Niel-rózsá szépségének növelése. Erről egy tapasztalt rózsakertész így ír: Hogy a Maréchal Niel teljes szépségébe hozhassuk, nagyon ajánlatos azt a Gloire de Dijon erőteljes ágába szemezni. Ültessünk el utóbbi közül egy 2—3 éves valódi gyökerű növényt egy, a szelektől megóvó fal közelébe, vágjuk le minden hajtását, hogy a növényt arra bírjuk, hogy gyökereiből hajtsen. Az új hajtások közül csak a két legerősebbiket hagyjuk meg és szemezzünk belé egészséges szemeket a Maréchal Nielről. A növény csakhamar be fogja földni a falat és egész tömeg pompás, teljesen idomított virágokat fog hozni.

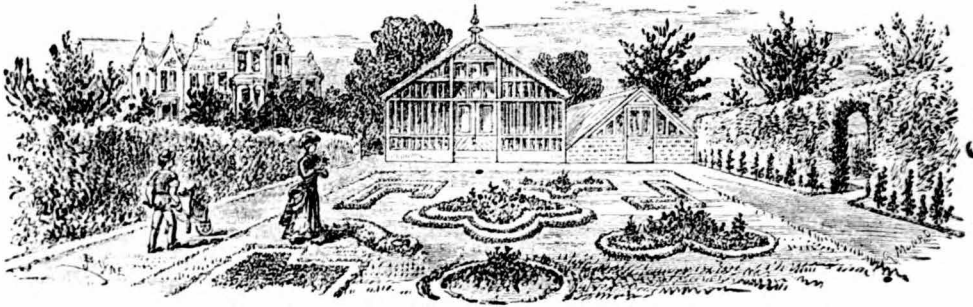
A Rosa Banksiae mint alany. Itália déli részén több kertész előszeretettel alkalmazza a „Banksia alba és lutea“ kúszórózsát a Maréchal Niel alanyául és állításuk szerint ezzel sokkal dúsabb virágzást érnek el, mint a Canina vagy más, alanynak alkalmas fajtánál. Különösen a B. albát említik e célra kiválóan alkalmasnak. Délen ezen föltevés megállhatja helyét és nem is akarjuk megvitatni, a mennyiben ott csak ritkán van egy kevés fagnak kitéve; nálunk azonban ettől határozatlan el kell tekinteni, mert a banksia-rózsák nálunk a legelső tél folyamán elfagynak, még akkor is, ha ez az uralkodó körülmények szerint mint „enyhe“ szerepel.

A takaró eltávolítása a rózsáknál. A rózsabarát növekedő türelmetlenséggel várja azon napokat, a melyeken rózsáit megszabadíthatja a téli takarótól és sokszor vétkeznek a rózsák ellen elhamarkodott letakarással. Az első enyhe napokkal a tél még nem vonult tova és sokan szenvedtek kárt az utólagosan beállt fagy által, mert az enyhe napokon feléledő szem nem állhat ellen a fagnak. Minthogy azon időt, a melyben a feltakarásnak történnie kell, egészen pontosan meg nem határozhatjuk, tartsuk szabálynak azt, hogy bevárjuk a második melegebb időszakot és csak akkor, vagy ha még ez nagyon korán esne (a mennyiben számot kell tennem a Rózsa-Ujság különböző vidékein lakó olvasókkal), a harmadik meleg szakot és csak akkor takarjuk fel a rózsákat, melyeket ez időben le is nyeshetjük. A nagyon késői feltakarás szintén nem ajánlatos, mert a keringésbe hozott nedv a növényt gyors hajtásra kényszeríti és akkor a föld alatt száraz hajtásokat hoz létre, melyek feltakarva még a zéró foknyi időjárásnak sem képesek ellentállani.

A rózsák tavaszi ültetéséhez. Nagyon gyakran fordul elő, hogy az ujonnan ültetett rózsák nagy része meddő marad, noha azok teljesen egészségesek és erősek voltak. Ennek többnyire egy olyan körülmény az oka, a melynek legkevésbé sem vagyunk hajlandók azt tulajdonítani, és mégis ez az oka a betegségnek és az elpusztulásnak. Márczius és áprilisban többnyire nagyon erős keleti és északi szelek uralkodnak, melyek az összes létező növényeket kiszáritják. Ha tehát rózsákat ültetünk, meg kell azokat ilyen szelek ellen védenünk, mert azok visszahajtják a nedvet és kiszáritják úgy a galyakat mint a törzseket annyira, hogy azok nem üdülhetnek fel többé. Ha a törzseket azok elültetése után mohával burkoljuk be, az alacsony rózsákat pedig elmorzsolts földdel felhantoljuk, akkor az esetleges veszteség csak nagyon csekély lehet. Ezen burkolat természetesen később eltávolíttatik.

A német Rozárium. A német rózsabarátok egyik kedvencz óhaja, mely eddig a nagy költségek miatt nem teljesedett be, legközelebb meg fog valósulni. Az általunk már megemlített 1897. évi frankfurti rózsá- és kertészeti kiállítás, melynek létrejötté iránt a kiváló szakértelmű Strassheim úr fáradozik, hihetőleg meg fogja adni az alapot a rozáriumhoz és a kiállításra beérkező rózsák egy része — a kiállítók bőkezűsége szerint — a rosarium részére maradna ott. A német rózsabarátok áldozatkészségén nincs mit kételkednünk és hisszük, hogy a kínálkozó alkalmat ki fogják használni és legjobb tehetségükhöz képest hozzájárulnak az eszme valóításához.

ÁLTALÁNOS KERTÉSZET.

A rozmaring.

— Irta: **Hanusz István.** —

A ki Spanyolország belső magas vidékeiről, hol folyói eredetüket veszik, Ó- és Új-Kasztíliaából bármelyik világtájéék felé alászáll, nagy társaságban alacsony, cserjésedő, részben örökzöld növényeket lát együtt akkora számban, hogy tőlük a vidék növény-földrajzilag is jellemző neveket nyer. Ilyen egyebek közt a tomillares, az illatos ajakviráguak pusztája, mely elnevezését rengeteg kakukfűvétől (Thymus, spanyolul tomillo) kapta. Ez esőtlen, sivar vidékeken meglepő mennyiségben található a szem több olyan aromás labiatával, melyeket az alsóbb néposztály, a nemzet zöme, Európaszerte állandó szeretettel ápol kertjeiben és cserepekben, noha némelyiknek éppen csak fületlen fazék jut. Ezek a lavendula, izsóp, majorána, borsika (Satureja), de leginkább a rozmaring.

A hol a spanyolországi száraz éghajlathoz hasonlót lel, el is van terjedve a Földközi tengert körítő országokban a rozmaring mindenütt. Éjszak-Afrikában a kabylnak és beduinak a medsherdai völgyben egyedüli tüzelő anyaga a rozmaringbokor, meg az olajfa; szedik is mind a kettőnek elszáradt ágait, galyait szorgalmasan az asszonyok. Palesztinában az Olajfák hegyén Viszolaicsky Károly magyar zarándok dús tenyészetben látta.

Nagyon gyakori Görögországban a boeotiai Klepho-Vuno körül, Korfu szigetén pedig Palaeocastro tájkán szívesen társul az örömmel. Komáromy János 1697—1705 között külföldön járt magyar utazó Konstantinápolyból úgy ír, hogy „az apuczinusok kertjének sétáló helyein majd övig érnek a sűrű rozmaringok.” Sok van a dalmát szigeteken, különösen Lesiná-n, hol ölnyi magasra fejlík Lussin-Piccolo szigeten még decemberben is virít.

Itáliában orvosság, Franciaországban fűszer a

rozmaring, hol Nagy Károly császárnak kiváló gondja volt tenyésztésére. Délamerikából bizonyosan nem jött ez a növény, pedig Humboldt Sándor sok utazó barátától hallotta, hogy ott a kis Paramo de Rosas hegy, mely 150 méternél alighanem magasabb, rozmaringgal meg európai eredetű piros és fehér rózsával van benöve. Oda Spanyolországból juthatott el, mert nem ősi növénye az újvilágnak.

Szepsi Csombor Márton, 1616—1618 között Nyugat-Európát beutazott magyar úgy látta Délangliában, hogy „az rozmarin az mezőkben szintén oly bőven nő, mint nálunk az üröm, csak hogy nem oly szelíd, mint a kertbeli, hanem ha az ember hasznát akarja venni, ott is kertben plántálja.” Franciaországról pedig így szól: „Az rozmarin gyakori helyeken, főképen az Provence nevű tartományban, mint szinte Angolországban, minden gondviselés nélkül neveledik.”

Még inkább elterjesztette a nagy használat, melyben sokfelé részesül.

Angolországban szokásba jött karácsony idején rozmaringgal szórni föl a szobát. Isztria szláv népe között a gyermekek rozmaringszálat szúrnak almába és azzal járnak újévkor házról-házra köszönteni. Tirol és Vorarlbergben megkülönböztető jelül csak a nászpár visel rozmaring-ágot; kalapján a völegény, füzőjén a menyasszony, — sőt az atóbbinak 12-ed rétre hajtogatott zsebkendője felső része is a keskenyebb oldalán aranyozott apró rozmaring-ágacskákkal van megtűzdelve. A cseh nép ablakában rozmaring zöldel, esküvője napján belőle visel bokrétát a völegény; ezt a menyasszonyától esküvőre menetel előtt kapja, de az egyik koszorús leány közvetítésével, — kapnak a vendégek is és azt a kabátgomblyukba vagy a derékfűzőbe dugják.

Szerepel a rozmaring temetéseken is. Cseh néprege szerint a rozmaringszálaban, ha szűz leány sirján diszlik, annak a lelke vesz lakóhelyet és

éjente szomorkodva bolyong a temetőben, míg csak királyi herceget nem pillant meg, a ki őt nőül veszi. Azt mondja Unger, hogy a németek régi gyászvirágát, a fehér ürmet (*Artemisia absinthium*) mindinkább kiszorítja ősi jogaiból a rozmaryng; de meglepő, úgy mond az, hogy csak annyira jelképezi náluk a boldogságot, mint a bűbánatot, szerepel az arakoszorúban csakúgy, mint a hajadonok ravatalán. Erős két ellentétnek áthidalója az a gondolat, mely a pártában elhalt leányt menyasszonynak tekintti, akár van gyászoló vőlegénye, akár nincs.

Hogy Stajersországban a lelépő falusi bíró miért nyújt át utódának pohár vízben rozmaryngszálat, bajos kimagyarázni, hacsak a hatalom mulandóságát nem akarja vele a néphit jelképezni. Úgy vélekedik Leunis, hogy a német nép citrom helyett hordja kezében temetésnél a rozmaryngszálat. Ez a divat hazánkban is meg van ott, hol a német települők sok ősi germán szokást hagytak örökségül elmagyarosodott unokáikra, többet mint azok elfelejteni bírtak. Ezek temetéskor a rozmaryngszálat citromba vagy piros almába szűrve viszik kezökben; ilyen alkalommal van is értelme az illatos virág hordozásnak sokszor.

Felső-Ausztriában a rozmaryng csupán az erényes leány menyasszonyi ékessége. A délmagyarországi sváboknál búcsú napján rozmaryngszállal ékesítik kalapjukat a legények és midőn a templomnapja diszfáját fölállították, elárverezi az ifjúság vezére a maga rozmaryngját s a legtöbbet ígérő legény viszi azt választottjának haza kedveskedésül. Előjogot nyer ezután arra, hogy párjával együtt ő legyen a vezértánczos három éjjel három nap, melyek lefolyása után a község előljárójától néhány ezüst forintot kap a rozmaryngos leány, de cserében megvendégelik szülői a legénységet s leányuk a rozmaryngszálat annak az ifjúnak adja, ki a búcsúfálitott legénytársaságot összetoborzotta. De nász-ünnepén is rozmaryngszálat ad ajándéknak a menyasszony citrom, narancs vagy almába tűzve az eskető papnak.

A tudományban elfogadott *Rosmarinus* neve, mely tengeri harmatot jelent (a rómaiaknál *rosmaris*), úgy eredhetett, hogy a Földközi tenger vidékének ez a pusztai növénye meg tud élni esőben szegény területeken is, akár ebből a kevés sós harmatból, melyet a távol tengerpartok felől a szél szárnya hoz. Legközelebb hozzánk az Adriai tenger éjszakai partjait lépi, Dél-tirolban sem hiányzik, de Görögországban Hymeltus híres illatos méze neki köszöni kelendőségét. A régi Hellasban pótolta a tömjént templomi használatban. Galenus szerint „stephanomatike“ név alatt koszorúba alkalmazták a rozmaryngot bálványaik fejére.

Erős illatát az oleum anthos adja és mivel a szagoló idegeket erősen ingerli, hatékony javas

növény hírébe is jött; ellenszerűl tekintették számtalan bajban. Éterolajt belőle először Arnoldus Villanovacus készített, valamint föltalálta azt is, hogy a faolaj denaturalizálható vele. A régi klasszikus világ libanotis-nak nevezte, ma azonban a műipar csak illatos vizek gyártására használja föl.

A cigányok női betegségeknél rozmaryngból, porrá tört csigahéjak-, ganéjhogár- és vajból készítenek javas kenőcsöt. A németalföldiek a rozsdabura (*Ledum palustre*) terpentinnel illatú virágait használják föl a ruhák dohos illata elpalástolására, miért is annak nálok vadrozmaryng a neve. Szepsi Csombor Márton is nyilván azt látott Angliában, nem *Rosmarinust*.

Plinius Secundus, római természettudós „*Historia naturalis*“ című munkájában a XXIV-ik könyv 59-ik egész fejezetét a rozmaryngnak szánja és elmond fölöle egy lélekzet vétellel annyit a javas tulajdonságokból, hogy kettőre is sok; XVII-ik könyve 21-ik fejezetében pedig úgy nyilatkozik fölöle, hogy mivel magva nincsen (e nélkül pedig valóban különös egy növény lenne), dugványozás útján szaporítható. Követik ezt a rozmaryng-tenyésztők ma is és a ki magas szálatat kíván nevelni, ne engedje meg neki a virágzást, mit megakadályozni heréléssel lehet. Szaporítása, mint mondják, megbízhatóbb augusztusban.

(Vége következik.)

Szemle

az 1896. évi növényajdonságok felett.

Ezen év a virágbarát számára egész sereg ajdonságot hoz, ezek közt néhány különösen kiváló. Az összes megnevezett fajok magvakból termelendők; leírásuk a tenyésztők szerint:

Ageratum mexicanum luteum. Középnagy, chamois-színű virágokkal; jó szálas virág.

Agrostemma hybrida Walkeri. Fehérgyapjasan szőrös nyéllel és sötétbíbor virágokkal; 30 cm. magas, juniustól szeptemberig nyílik.

Androsace coronopifolia. Kövezetekre szolgáló sövény, csinos levélzettel, a mely tavasszal gyönyörű fehér virágokkal van ellepve.

Antirrhinum majus nanum »Niobe«. Nagy fekete-bíbor virágokkal és tiszta fehér örvénynyel.

Aquilegia chrysa. grandifl. lutea. Fél nagyságú, új, nagyvirágú, sárga fajta.

Aquilegia variegata nova. Lombja, levele arany-sárga, virága kék, telt; nagyon pompás.

Aster »Johannistag«. Minden fajtája közt a legkorábbi; egészen új.

Aster Perfection »Skarlátzinnober«. A legfényesebb színezet az őszi rózsáknál.

Aster Princess. Egy legtökéletesebb új faj.
Aster Princess »Dornröschen«. Fénylő piros és sűrűn telt virágok; pompás fajta.
Aster »Riesen« Comet. A pompás fürtös aster javított faja.
Aster »weisse Dame«. Egyike a legszebb fehér astáknak.
Aster törpe chrysanthemum »barna«. Egészen új terrakottabarna színezettel.
Aster Zwerg-Paeonien Perfection »feketeibolya«. A legsötétebb szín.
Begonia fulgens. Virágszedésre nagyon ajánlatos.
Begonia hybrida gigantea nana. Nagyon alacsony, kompakt növéssű és nagy, narancsskarlátpiros virágokkal.
Begonia hybrida Hero. Erőteljes, egyenes fajta nagy virágokkal, a La France rózsza színével és könnyű tearózsaillattal.
Begonia Pionir — karminpiros; két új, illatos begónia és egészen új faj, virága azonban kicsike.
Begonia semperflorens nana fol. aureis. Szép pendantja a begonia Vernonnak sárga levelekkel.
Begonia semperfl. atropurp. compacta. (Vernon compacta). — Szőnyegkirályné. — Egyike az idei legszebb behozataloknak, mely az összes virágbarátok kedvence lesz.
Browallia speciosa major. Pompás téli virágzó nagy, sötétkék virágokkal.
Begonia Stefanie. Csomós begónia kompakt növéssel, erősen szőrös levelekkel, a szélen piros, a közepén narancsszínű.
Begonia Stephanie superbum. Fölfelé álló skarlátpiros virágokkal.
Begonia odorata Adilek. Elég erős illattal, a virág középnagy, narancsszínű, a növény rosetta alakú.
Begonia velutina. A begonia Stefaniehez hasonlít, csak hogy levele sötétebb és virága narancssárga.
Callistephus sinensis. Egyszerű aster; nagyvirágú elsőrendű szálvirág, eltérő a keményebb egyszerű fajtától. Modern, könnyű csokrokba kitűnő virág.
Campanula Wilsoni. Szára csak 10 cm. magas, a legszebb biborkék virágokkal.
Centaurea odorata Chameleon. Ezen osztály legszebbike; a virágok eleinte sárgák, majd fehérek és később pirosak.
Chrysanthemum carinatum atrococ. fol. aureis. Állandóan sárga levelű; a feketebibor virágoknak sárga gyűrűjük van, nagyon feltűnő újdonság.
Chrysanthemum (Leucanthemum) maximum Perfection. Tetemesen javított terméke a gazdag Margueritának.
Cheiranthusa nana fl. pl. Több nyári violafaj egészen új színezetekben.

Cineraria hybr. grandifl. sanguinea. Vértörös cineraria, mely eddig még nem létezett.
Cirsium Velonovskyi. 1½ m. magas pompás tuskéfaj fehér levelekkel és szőrös piros virágkocsánokkal.
Cobaea macrostemma. Szébb mint a C. scandens és hosszú porzóit által érdekes.
Coccinea Moghad. A legszebb cucurbitacea, a mely létezik, 8 méternyire kúszik.
Coreopsis multica. Északamerikai újdonság hosszú, szilárd kocsánokkal, nagy sárga virágokkal bársonyos középpel.
Coreopsis aristosa var. mutica. Halványsárga, hosszú kocsános virágokkal, mely ősszel a házba téve karácsonyig virágozik.
Coryopteris mastacanthus. Kinai bokorfaj szagos levelekkel és a levelek közé szorult sötétkék virágokkal.
Cyperus flabelliformis. Kényes, 2 m. magas dísznövény. Kitűnő víznövény.
Dahlia. Egyszerű kaktusz georgina. Angol újdonságok tetszetős csillagalakú képződéssel.
Dahlia var. grandiflora. Francia újdonság; felülmúlja nagyságban és mintában az összes eddig létezőket.
Dahlia Juarezi Viktoria Augusta császárnő a legszebb újdonság a georginák között.
Dianthus caryophyllus fl. pl. Marguerite »Malmaison« A szegfűk legnagyobbbikéje. Felülmúlja még az újból virágzó malmaison-szegfűt is. Ez a szegfűk netovábbja.
Dianthus cary. fl. pl. »Tige de fer«. Chabaud óriási újból virágzó szegfűje, mely a vetés után 7 hónappal, tehát már az első tél folyamán virágozik. Nagy vívmány a téli virágzás terén.
Dianthus Hedewigi fl. pl. atrosanguinea. Pompás vérvörös china-szegfű.
Dianthus hybridus odoratus. A Hedwig-szegfűnek az új cyclops-szegfűvel történt keresztezéséből származik. Illatos.
Dianthus superbus Teleki. Új china-szegfű, egyszerű és féltelt sallangos virágokkal.
Epilobium nummularifolium. Alacsony szárral és fehéreszöld márványozott levelekkel, fehér virágokkal.
Eupatorium serrulatum. Kitűnő télen virágzó szobanövény csomósan álló biborpiros virágokkal.
Excelsior nyári viola. Az összes violák óriása, 75 cm. magasságú virágszálakat hoz óriási virágokkal; különös fajta.
Gallardia grandiflora maxima superba. Különös nagy sötét narancssárga virágokkal.
Geum Helderichi. Szára 40 cm. magas, erős bokrokkal, fénylő narancspiros levelekkel.
Godetia Whitneyi Mandarin. Gyengédsárga virágokkal; új színezet.

Gladiolus Nanceianus hybridus } a legszebbike
Gladiolus Saundersiana hybridus } azon szélesen
nyíló nagyvirágú gladiolusok közül, a melyeket az
újak közt magvakban kínálnak az idén. Ezeken
kívül van még 4 fajta csakugyan kéken virágzó
gladiolus, de ezeket csak gumókban kapni.

(Vége következik.)

Ampelopsis radicansissima.

Németországon történt átutazásom alkalmával a pompás hannoveri királyi kertekben Herrenhausenben találtam a nagy pálmaház 50 m. magas kéményén egy rendkívüli enyhe szőlőnemet, mely engem nagy mértékben meglepett. Wendland főudvarkert-igazgató ezen válfajt, mint a valódi „radicansissima” jelezte. Ezen növény, mely még nem állott ott 8 évnél tovább, már a kémény bámulatos magasságát elérte, és még több méter hosszú hajtásokat eresztet lefelé, melyek egészben különös festői képet nyújtottak. Az ampelopsis radicansissima a hálás kúszónövény összes tulajdonságait egyesíti, soha sem fagy el és a legnagyobb nyári hőségben éppen úgy nő, mint az árnyékban, gyorsan hajt és minden segítség nélkül magától kapaszkodik még a legsikosabb tárgyakhoz is és felette jól fest. Leszarmazottja az ismert vad szőlőfajnak (ampelopsis quinquefolia), a melytől a magától kapaszkodó fonalai, valamint nagyobb és sötétebb levelei által különbözik. Minden segítség nélkül bekúszza a torony legmagasabb csúcsát. A vörös ősi szín később áll be, mint a régi fajnál; gyümölcsöt nagyon ritkán és akkor is csak keveset hoz.

Ritkán pótolhatja ezt gyors és tartós kúszása által valamely más kúszónövény.

Országos kertészeti kongresszus.

Az országos magyar kertészeti egyesület helyiségeiben Emich Gusztáv elnöklete alatt az ezredéves kiállítás alkalmával rendezendő „országos kertészeti kongresszus” tárgyában értekezlet tartatott, mely alkalommal a következő határozatok hoztak:

I. A kongresszus határnapja 1893. évi augusztus hó 23-ára tűzetett ki.

II. A kongresszus előkészítését az országos magyar kertészeti egyesület vállalja magára.

III. A kongresszusra a következő tárgyak tüzetenek ki megvitatásra:

1. A haszonkertészeti telepek alakításánál szőlőhöz hasonló adókedvezmény volna kieszközölendő. Előadó: Angyal Dezső.

2. Városi konyhakertészetnek mint őstermelőknek a III. osztályu kereseti adó alól való felmentése. Előadó: Dr. Mihalovics Béla.

3. Mily előnyökkel és hátrányokkal jár a mezőgazdasági területnek a gyümölcsfákkal való beültetése? Előadó: Molnár István gyümölcsészeti ministeri biztos.

4. A kertészeti szakképzés ügye Magyarországon. Előadó: Dr. Schilberszky Károly.

5. Mily módon lehetne meghonosítani a konyhakertészeti és virágmag termelését. Előadó: Mauthner Ödön.

6. Mily gyümölcsértékesítési módok ajánlhatók a gazdáknak. Előadó: Dr. György István.

Nemzetközi kertészeti kiállítás Drezdában 1896.

A már mintegy 2 évvel ezelőtt tervbe vett és ez év május havában rendezendő nagy nemzetközi kertészeti kiállítás Drezdában, az eddig tett előkészületek és az imént kiadott program szerint itélve, a Németország által eddig alkotottak között a legjelentékenyebb lesz.

A kiállítás pompás épületei már elkészültek; a kisebb építmények pedig április elsejére kétségkívül annyira előrehaladnak, hogy a kiállításra beérkező tömeges anyagot befogadhatják.

A már eddig bejelentett roppant mennyiségű növényektől, u. m. fák, koniferák, virágok, gyümölcsök, stb.-től eltekintve, még a következő tárgyakat bocsátják a verseny elé: növénytani tudományos vállalatokra szánt technikai segéd-eszközök; meteorológiai műszerek és eszközök; földmérési és nivellálási tervezetek és eszközök; növénytanilag rendezett maggyűjtemények és kertészeti könyvtárak, bezárólag télikertek, pavillonok, verandák, hidak, növényházi mintázatok stb.-re vonatkozó tervezetek és költségvetésekkel.

A versenybe levonatnak még: kerti butorok, kerti növény- és szőlőtermelési műszerek, szerzőszámok, idevágó gépek, tömlők, fescskendők, szivattyúk, mindennemű trágya tőzeg, növényedények, valamint a kertészetre vonatkozó összes tárgyak.

A kiállítást, habár csak nagyobb vonásokban ismertetni nélkülözzük a helyet, de azért mindenkinek, a ki a kertészettel valahogyan érdekelve van, melegen ajánljuk annak megtekintését, mert az úgy az érdekes, mint a tanulmányosból bizonyára fog annyit nyújtani, hogy a látogatás kellemes emlékeket és hasznos tapasztalatokat érlel.